

Domače delo v spletni učilnici Moodle

Homework in Moodle E-learning Platform

Andreja Vehar Jerman
andreja.vehar-jerman@guest.arnes.si

Povzetek

Prikazana je primerjava domačega dela pred in po uvedbi spletne učilnice Moodle. Pol leta so dijaki domače naloge delali na običajen način, vendar so se pri tem precej zanašali na pravilnik, ki učitelju ne dovoli sankcioniranja nedela doma. Drugo polovico leta so dobivali domače naloge v spletni učilnici. Opravljene naloge pred uvedbo je učiteljica beležila v tabelo, medtem ko je po uvedbi spletne učilnice, delo dijakov spremljala le preko statistike dostopov. Z uporabo IKT smo dijake navdušili za domače delo. Iz rezultatov eksperimenta lahko povzamemo, da lahko premišljena uporaba spletne učilnice poveča samoregulacijsko učenje najstnikov.

Ključne besede: spletna učilnica, Moodle, samoregulacijsko učenje, domače delo

Abstract

The paper shows an influence on doing homework with or without using Moodle e-learning platform. Two different approaches of doing homework are compared. First approach describes the results of doing homework on classical way for the six month. The results were influenced by the rule, that the teachers may not sanction the students without homework. An overview of results was presented in the table. The second approach presented the results of doing homework using Moodle e-learning platform for the next six month. The result was presented as number of student's accesses to e-learning platform. Implementation of ICT has increased the interest for doing homework. The experiment confirms that appropriate employment of Moodle e-learning platform improves students self regulation of learning.

Keywords: e-learning platform, Moodle, self-regulation of learning, homework

1 Uvod

V slovenskem izobraževanju se dalj časa nadaljuje trend povečanega vpisa učencev v splošne gimnazije, tudi za ceno nižanja standardov znanja. Posledično to pomeni, da se v programe

srednjega tehniškega in srednjega poklicnega izobraževanja vpisujejo dijaki, ki so bili v devetletki manj uspešni. Medtem, ko je v štiriletnih programih vsaj nekaj dijakov, ki v znanju še vidijo vrednoto, za triletno, poklicne programe tega ne moremo več trditi. Socialne razmere dijake silijo, da sicer pridejo v šolo, velikokrat samo zaradi brezplačne malice, ki je za nekatere edini topli obrok v dnevu. Učenje, šolsko in domače delo, se veliki večini zdi popolnoma nepomembno. Od učiteljev na teh šolah se velikokrat pričakujejo skoraj čudeži, kajti v korelaciji s stopnjo izobraževanja je tudi zanimanje staršev za šolsko delo njihovih otrok. Motivacija za šolsko delo dobiva na teh šolah popolnoma druge dimenzije.

Samoregulacijsko učenje je proces, v katerem učenci vključujejo svoje misli, občutja in vedenja, ki so usmerjena k doseganju učnih ciljev. Bistvena značilnost samoregulacijskih učencev je njihovo pojmovanje učenja kot sistematičnega procesa, ki se odvija pod njihovo kontrolo. Zanje je značilno, da iščejo povratne informacije med potekom učenja. Taki učenci si bolje organizirajo prostor in čas kot ostali učenci, pogosteje iščejo socialno pomoč pri kompetentnih osebah. Učenci so kontrolorji, tj. aktivni udeleženci in ne žrtve svojega procesa učenja. Interakcija osebnostnih dejavnikov, vedenjskih dejavnikov in okoljskih dejavnikov daje učencu pri učenju občutek lastne kontrole. Vsi faktorji se med učenjem spreminjajo, zato jih mora učenec neprestano spreminjati in usklajevati, če želi priti do določenega cilja (Pečjak, Košir, 2003). Učiteljeva vloga je v tem primeru svetovalna, v proces učenja ne vstopa kot izvor zunanje kontrole, kajti če so vsa področja (motivi za učenje, izbira metod, učno vedenje in viri) že vnaprej določena, samoregulacijsko učenje ni mogoče.

2 Predstavitev problema

V nalogi je obravnavanih 22 dijakov. Že od začetka šolskega leta se pojavlja problem, kajti večina dijakov ne dela domačih nalog. Sankcioniranje nima nobene zakonske podlage, dijaki že iz osnovne šole prinesejo vedenje, da opravljanje domačih nalog ni obvezno. Bolj kot želja po znanju, učiteljico in dijake povezuje uporaba vseh mogočih »elektronskih igrac«. Zato je učiteljica želela dijake, z uporabo IKT, navdušiti predvsem za domače delo, kjer je bila doslej precej neuspešna. Posledično je bilo pričakovati boljše ocene pri ocenjevanju znanja. Končni cilj naloge je torej preveriti, ali lahko premišljena uporaba spletne učilnice poveča samoregulacijsko učenje najstnikov.

3 Spletna učilnica v praksi

Oblika predmeta je tematska organizacija, kar pomeni, da je za vsako temo ustvarjen svoj odsek oz. predelek v okviru *Vsebine in aktivnosti*. Za vsako temo so uporabljene *Vsebine oz. aktivnosti*, ki se pojavljajo kot dva padajoča menija. Prva je namenjena dodajanju virov (povezav na datoteke, spletne strani itd.), druga pa dodajanju dejavnosti (kvizov, nalog, forumov itd.) (Ficzko, 2011).

V učilnici je postavljen tudi forum »e-razredna ura«, ki je vzgojne narave, namenjen sprotnemu reševanju lažjih problemov.

Tudi pri izobraževanju na daljavo moramo zajeti vse komponente učnega procesa: pripravljanje/uvajanje, obravnavanje, vadenje, ponavljanje in preverjanje. Vzgojno-izobraževalnim ciljem in smotrom najlažje sledimo s sistemom klasifikacije (npr. Bloomova taksonomija).

Predpostavili smo, da bodo dijaki po uvedbi e-učilnice opravljali domače delo pogosteje kot pred tem. Hipotezo smo preverili s primerjavo opravljenih domačih nalog pred in po uvedbi.

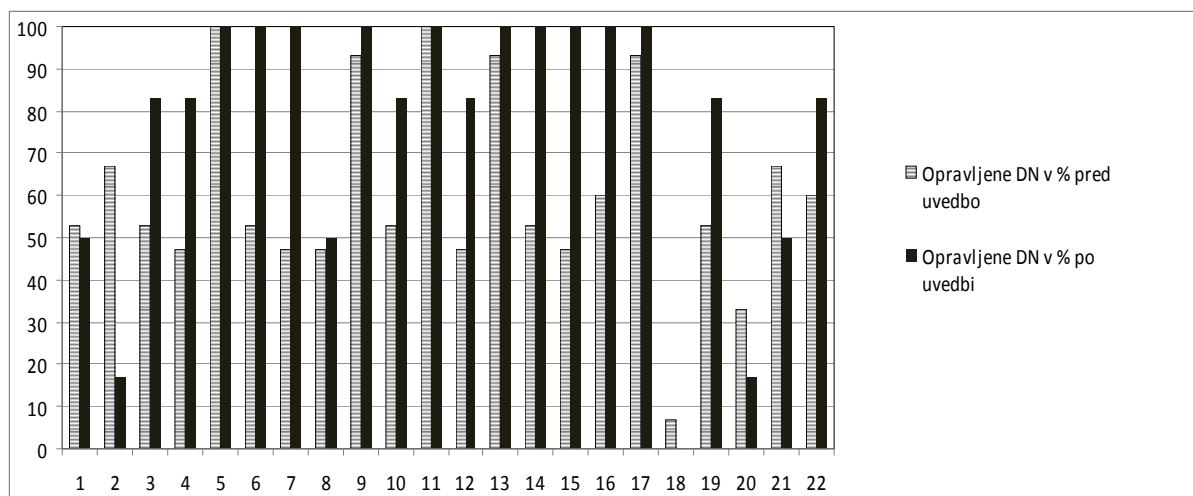
4 Domače delo pred in po uvedbi e – učilnice

Pred uvedbo Moodle je učiteljica pregledovala domače naloge enkrat tedensko. Opravljeno/neopravljeno domačo nalogo je zabeležila v žepno redovalnico. Le dva dijaka sta naloge delala redno, štirinajst dijakov je bila v petnajstih tednih šolskega pouka brez naloge v šestih primerih. Dijaki so se pred uro sicer opravičili, vendar je bilo iz pogovora z njimi zaznati, da je bila bitka za domače naloge izgubljena že v osnovni šoli. En dijak je naredil samo dve domači nalogi. Ta dijak se je pred zimskimi počitnicami prepisal v triletni izobraževalni program.

Po uvedbi Moodle učiteljica ni več pregledovala domačih nalog, vendar je sledila njihovi prisotnosti v e-učilnici. Z možnostjo sledenja njihove prisotnosti je dijake seznanila in jim to pokazala tudi na svojem primeru.

5 Primerjava in komentar rezultatov

Moodle beleži ogromno količino podatkov o slušateljih, tako osebnih podatkov kot njihovih šolskih dosežkov. Kadar gre za veliko količino podatkov, je le te ročno težko pregledovati. Rudarjenje podatkov oz. »data mining« v Moodle bi bilo izredno učinkovito tako za učitelje/izvajalce kot tudi za slušatelje. Prvi bi lahko tako odkrili netipično vedenje drugih, vzorce, ki ostanejo v veliki količini podatkov prekriti. Slušatelji pa bi lahko tako iz istih podatkov opozorjeni na npr. najpogostejše napake pri testih. Za izvajalce, nevedeč rudarjenja podatkov, je najbolj primeren vizualni način prikaza podatkov (Romero, 2007).

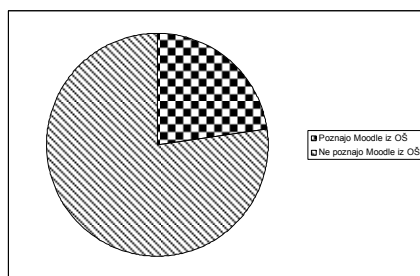
Graf 1: Razlika med opravljenimi domačimi nalogami pred in po uvedbi spletne učilnice

Graf 1 potrjuje hipotezo, da je spletna učilnica zanimivejša za dijake in da so IT pripravljeni uporabljati tudi za koristno delo. Dijaka št. 5 in št. 11 sta vestno delala naloge že pred tem, tako da je pri njima povečanje nemogoče. Dijaka št. 20 in št. 21 sta imela težave pri vpisovanju v učilnico in sta potrebovala pomoč učiteljice.

Nekaj nalog v učilnici je tipa »v čim krajšem času, s čim manj napakami«. Dijaki te starosti še radi tekmujejo med seboj in rivalstvo med njimi prinese na tem področju večinoma dobre rezultate. Od učitelja pa se kljub temu zahteva previdnost, da ne pride do zasmehovanja slabših učencev.

Hipoteza je potrjena. Povprečje opravljenih domačih nalog je zraslo iz 60 %, pred uvedbo spletne učilnice, na 80 % po uvedbi. Dijaki, ki so delali naloge pred uvedbo, jih delajo tudi po njej.

Razveseljivo je, da so vsi dijaki, z izjemo enega, odgovorili, da jim spletna učilnica dobrodošla pridobitev pri pouku. Izjema je dijak št. 2, »razredni nergač«, ki pa je hkrati nadarjen športnik, zato mu je bila predstavljena prednosti spletne učilnice za dijake – športnike, ki svojo športno pot nadaljujejo v tujini. To ga je prepričalo in že isti dan je vstopil v učilnico in si uredil zelo prijeten profil.

Graf 2: Uporaba Moodle v OŠ

Večina dijakov nima izkušnje z Moodle. Spletno učilnico so uporabljali samo na eni šoli in še to le zadnjo polovico devetega razreda (graf 2). Iz neformalnega pogovora z dijaki izvemo, da računalnike in raznovrstne tablice uporabljajo le za družabna omrežja in igranje igrice. To je najverjetneje tudi razlog, da so bili v spletni učilnici sprva zelo negotovi in so nekateri potrebovali pomoč pri posameznih aktivnostih.

6 Izkušnje z uporabo Moodle v strokovnih krogih

Uvedba spletnih učilnic je naredila pomemben korak pri zaznavanju samoregulacijskih strategij. Zanimanje za samoregulacijsko učenje je posledica okolja, v katerem se odvija proces učenja »učenja«. Dva glavna pogoja, ki sovpadata s tem dejstvom sta izobraževalna reforma in stalni in neustavljivi razvoj novih tehnologij. Uporabniki so zelo zadovoljni s platformo. Ocenili so jo kot udobno in zelo praktično metodo učenja, hkrati tudi kot zabavno. Omogoča jim neodvisno izvajanje procesa izobraževanja, ker je na razpolago kadarkoli. Zelo so pohvalili forum, predvsem zaradi spoznavanja razmišljanja drugih udeležencev. To jim spodbuja motivacijo in jih usmerja k nadaljnjemu delu. Izmenjava izkušenj je odlična metoda učenja (Nunez, 2011).

Forumi, klepetalnice in posebej osebna sporočila slušateljem so se izkazali za zelo koristne, kajti študent se počuti samozavestneje, bolj kompetentnega, ko mu učitelj osebno odgovori na zastavljeno vprašanje in mu razjasni dvome (Martin-Blas, 2008).

Empirična raziskava zgoraj omenjene avtorice na primeru fizike 1. letnika fakultete za gozdarstvo v Madridu razlaga uspešnost 52 kandidatov, ki so se prijavili na izpit. Polovico kandidatov je izpit opravilo. Med študenti, ki so izpit opravili le 2 dva nista uporabljala Moodle kot pomoč pri študiju. V skupini neuspešnih študentov je bilo takih polovica. Avtorica zaključuje, da so uporabniki Moodla nedvomno dobili višjo oceno na izpitu.

7 Zaključek

Cilj spletnih učilnic ni preverjanje znanje IKT udeležencev, ampak zadovoljevanje izobraževalne in vzgojne komponente izobraževanja na daljavo. Pri uvajanju spletne učilnice

se potrjujejo pretekla opažanja pri delu z mladimi, da v uporabi IKT niso tako suvereni kot si starejši radi predstavljajo. Skozi leta obveznega šolanja se večina sreča le z Wordom in PowerPointom. Uporabnost IKT merijo le z zmogljivostjo pametnih telefonov in tablic, kjer pa v uporabi večina ne preseže osnovne zmogljivosti – gre le za dostop do družabnih omrežij in igranje igrlic.

Moodle se bo moral nadalje prilagajati operacijskim sistemom (iOS, Android) tabličnih računalnikov in pametnih telefonov, v prihodnosti tudi pametnim TV. Najboljši razlog, da je spletna učilnica dobro sprejeta med mladimi je torej to, da gre za neko vrsto družabnega omrežja, ki ga povezuje strokovna problematika. To je potrjeno tudi v predstavljenem eksperimentu.

Uporabnost spletnih učilnic bi lahko izkoristile naše tehniške fakultete, ki se srečujejo z slabim znanjem matematike in fizike bodočih študentov, ki prihajajo iz tehniških šol. Začetni tečaji matematike, fizike, izvedeni preko spletne učilnice, bi lahko vsaj delno poenotili vstopno znanje na fakulteti.

Literatura

- Ficzko J (2011): Uporaba sistema za upravljanje e-izobraževanja Moodle, El. knjiga, Ljubljana: Zdravstvena fakulteta; Izola: Visoka šola za zdravstvo
- Martin-Blas T (2008): The role of new technologies in the learning process: Moodle as a teaching tool in Physics, Computers & Education 2009, No 52, pp 34 – 44
- Nunez J, Cerezo R (2011): Implementation of training programs in self-regulated strategies in Moodle format: Result of a experience in higher education, Psicotherma 2011, Vol. 23, No 2, pp 274 – 281
- Pečjak S, Košir K (2003): Pojmovanje in uporaba učnih strategij pri samoregulacijskem učenju pri učencih osnovne šole, Psihološka obzorja, Vol. 12, No 4, pp 49 - 70
- Romero C (2007): Data mining in course management systems: Moodle case study and tutorial, Computers & Education 2007